

ni, perché quando una cosa è di nessuno, la gente sul principio la guasta e cerca di sfrutarla al massimo. Poi invece nasce una specie di autodisciplina. I suoi doni sono sempre molti, ma sono sempre molto nascosti, non si sa da dove vengono questi doni, perché lui si diverte a fare la parte del destino e come il Conte di Montecristo vuole fare la parte di Dio e fare giustizia. Il mio personaggio, in verità, non ha una pretesa così enorme però si diverte ad impersonare la parte del destino perché in fondo egli riesce a mutare la condizione di molte persone, quindi fa parte della sua attitudine esistenziale e fa anche questo. E poi, dopo essersi divertito a lungo, nel tempo della belle époque, c'è qualcosa di molto serio, la guerra mondiale e c'è un luogo particolare della guerra mondiale, non della guerra, ma diciamo c'è un luogo deputato che si chiama "Sala Olimpica", che è una casa del gioco, ma anche un luogo dove gli amanti si ritrovano, un luogo elegante ma allo stesso tempo un po' ambiguo e dove si trovano personaggi della Mitteleuropea, i nobili, molti ufficiali, e che appartengono all'esercito italiano, ma che possono appartenere all'esercito austriaco, asburgico e si arriva alla guerra e al disastro di Caporetto, e a questo punto il mio personaggio decide che è ora di smettere di giocare con la vita e bisogna diventare una persona seria, quindi lui era fuggito in Svizzera, anche per certi atteggiamenti piuttosto duri, che trova nell'ambiente in cui vive, e lo accusano di essere una spia, un personaggio molto ambiguo. Se ne va, e dopo il disastro di Caporetto capisce che deve assumersi delle responsabilità, ritorna, e in un certo senso aiuta lo Stato italiano, e provvede ai profughi che sono tanti, da Caporetto non scappavano solo gli appartenenti dell'esercito italiano, ma anche moltissima gente, fra i quali i miei nonni, mia madre, ci sono quindi anche dei ricordi personali. Lui si stabilisce nel vicentino e approfitta di queste immense ricchezze e anche della sua capacità amministrativa per dare un ordine a questa fuga in massa degli ospiti. Trova un posto per dormire, un posto di lavoro a questa massa di fuggitivi, e ripaga anche, si sa che lo Stato, non paga o paga male, e lo Stato gli promette che sarà rifuso, di queste perdite e invece non lo sarà mai, perché ci sono ostacoli burocratici, di cui più o meno s'immaginava. C'è un atteggiamento ideologico nel romanzo, una sorta di sfiducia, nel sistema economico del mondo, sfiducia nel sistema socialista comunista, che purtroppo ha creato soltanto mancanza di libertà e miseria dove era il potere, ma è sfiducia anche nel sistema liberale, che non ha anima, è piuttosto spietato nelle sue regole, americanizzante. Lui crede nel sistema liberale, ma soprattutto nel suo sistema individuale che può permetterci di fare tante cose, di organizzare tante cose, per sua iniziativa privata. È una persona che non ha senso della proprietà, e di tenersi tutto per sé, è un personaggio anticonformista, in una società come quella di oggi dove ognuno cerca di farsi ricco.

Carlo Sgorlon

(da una registrazione raccolta da Dante Marianacci)

sőbb azonban kialakul valami önfegyelem. Mindig sokat ajándékoz tehát, de mindig csak titokban, vagyis senki sem tudja honnan jönnek az adományok, mert őt szórakoztatja az, hogy eljátszhatja a gondviselő szerepét, élvezi azt, mint Montecristo Gróffy, hogy Isten szerepében tejszeleg és igazságot szolgálhat. Az én hősnőmnek, az igazat megvallva, nincsenek ilyen nagyrautó ambíciói, de kétségte lenül szórakoztatja az, amikor a végzet szerepét alakíthatja, mert így sok ember életkörülményein képes változtatni, ez tehát a lételeme és él is vele. Miután hosszasan elszórakozott, a gyönyörű szecesszió korában, történik valami sokkal komolyabb, jön a világháború és van ebben a világháborúban egy sajtóságos hely, nem is a világháborúban igazán, hanem mondjuk úgy, hogy van egy küldetéses hely, amelyet úgy hívnak, hogy "Olimpia Terem", ez játéktér, de egy olyan hely is, ahol szeretőik találkoznak, elegáns, de ugyanakkor egy kicsit kétes hírű is, ahol az egész Mitteleurópa figurái megfordulnak: nemesek, sok katonatiszt, aki szolgálhat az olasz hadseregben, de szolgálhatnak éppúgy az osztrák-habsburg csapatoknál is, és így érkeznek el a háborúhoz, a caporetói katasztrófához, és ezen a ponton az én hősnőm úgy dönt, hogy éppen ideje elhagyni az élel való játszódást, meg kell komolyodni, tehát embarkál Svájcba már csak a saját környezetében őt ért kemény történelem miatt is, hiszen azaz valóldjak meg, hogy kém, hogy egy kétes alak. Elmegy és a caporetói katasztrófaís vereség után megéri végre, hogy felelősséget kell vállalnia, visszatér és bizonyos értelemben az olasz állam segítőjévé válik, gondoskodik a menekültekről, akik sokan vannak, köztük az én nagyszüleim is, az anyám, tehát vannak személyes emlékeim is. A vicentini körzetben telepszik le és hasznosítja azt a hatalmas vagyont, amivel bír, kamatotzatja vezetői képességeit, megpróbál valami rendet teremni a menekülések ebben a végtelen áradatában. Talál szállást és munkát a menekülő tömegnek, fizeti is őket, mert tudjuk, az állam vagy nem fizet, vagy csak nagyon rosszul, az állam ugyan megéri, hogy majd kártalanítja a veszteségeiért, de persze ez soha nem következik be, mert anyja a bürokratikus akadály, és innentől kezdve már elkelhetjük mi történet. Van a regényben bizonyos ideológikus megfontolás is, egyfajta bizalmatlanság a gazdasági világrendszerben, bizalmatlanság a socialista-kommunista rendszer iránt, amely sajnos csak a szabadság hiányát hozta létre, nyomort mindenütt, ahol hatalomra jutott, de bizalmatlanság a liberális szisztemával szemben is, amelyből hiányzik a lélek és amely meglehetősen kegyetlen, amerikanizáló szabályokat preferál. Hősnőm a liberális szisztemában hisz, de leginkább annak individualis formájában, abban amely az egyén számára számtalan lehetőséget biztosít, számtalan dolog megszervezésére ad módot az egyén magánkezelésének eredményeképpen... Olyan személy ő, akinek nincs tulajdonosi tudata, nincs vágya arra, hogy mindent magának tartson meg, egy antikonformista személyiség tehát egy olyan társadalomban, mint a miént is, melyben mindenki csak annak módját keresi, hogy legyen gazdag.

Carlo Sgorlon

(részlet Dante Marianacci által készített hangfelvételtől)

The writer Carlo Sgorlon acknowledges that the plot of his new novel, *L'uomo di Praga* [The man from Prague], could recall the adventure novel of the 19th century. In the first part of his life the protagonist is a wretch and an outlaw, while in the second part his condition changes radically. Having become immensely rich, he returns from Prague to his small Italian village in Friuli, where his arrival is bound to revolutionize the life of the community. He uses his wealth to implement his own view of justice and relishes his role as impresario of destiny. During World War I, after the disaster of Caporetto, he exerts himself on behalf of refugees. In keeping with the ideological subtext of the novel, the protagonist is a nonconformist who distrusts the prevailing economic systems of the world. He rejects both the communist/socialist system and the liberal "free market" system, which doesn't have a soul, is pitiless and Americanizing in its effects. He believes in his own liberal system, based above all on generosity.